HUMANITIES INSTITUTE
Burcu Dabak Özdemir, PhD

Abluka (2015)

Emin Alper

Genel Bakış

Alper diğer filmlerinde olduğu gibi bu filminde de de politik ve sosyal temalar kullanmıştır. Gerilim ve paranoya, Abluka'da konu edilen diğer temalardır. Alper, bugün hepimizin içinde yaşadığı politik atmosferin birbirimize güvenmemizi nasıl engellediğini, insanları paranoyaklaştırdığını ve bu duygunun bizi zaman zaman nasıl delirttiğini anlatmıştır bu filminde. Alper, ilk ve ikinci filmlerinin içlerindeki şiddetten dolayı erkekler hakkında hikayeler olduğunu; şiddet varsa, bunun zehirli erkeklikten ve erkekliklerini kanıtlamak isteyen olgunlaşmamış erkeklerden kaynaklandığını anlatır.

Sinemasal Anlatım

Alper röportajlarında aynı sanat yönetmeniyle asla iki kez çalışmadığını söyler, ancak filmlerine baktığımızda sanat yönetiminin birbirlerinden farklı olmadığı gözlemlenebilir. Abluka'daki renk paletinin diğer filmlerine göre daha koyu olduğunu iddia edebilse de filmlerinde sıklıkla soğuk tonlar kullandığını söylenebilir. Abluka'nın çekileceği yerleri, mekânları çok önemsediğini söyleyen Alper bu filminde mekânları, hikâyenin görsel dilini geliştirmek ve karakterlerin yaşadıkları ortamı daha net bir şekilde göstermek için kullanmıştır. Mekânın atmosfer yaratmak için anahtar unsurlardan biri olduğunu düşünen Alper bu yüzden Abluka'da mekânları gösteren geniş açılı çekimleri sık sık kullanır. Karakterler yürürken, arkalarına onları takip eden bir izleme kamerası yerleştirir, böylece seyircinin izlediği grubun üyesi olarak karakterlerin arkalarından yürüyormuş gibi hissetmesini sağlar. Bazen filmde gizem çok fazla ayrıntı gösterilmemesiyle yaratılır, bu nedenle de filmdeki bazı sahneler bir gerilim filmine ait gibi görünür. Diyalogları için aksan kullanan Alper bu filmde her karakteri farklı bir aksanla konuşturur. Çünkü karakterlerin etnik kökenlerinin bilinmemesi hedeflenmiştir. Bu nedenle Abluka, seyircide hikayenin zamansız ve evrensel olduğu ve tasvir edilen olayların geçmişten, şimdiden veya gelecekten olabileceği hissini yaratır. Alper, bu zamansızlığın yarattığı ironiyi kullanır. Bazen karakterler belirli durumlardan, tehditlerden veya gerçeklerden habersizdir, ancak seyirci bunların arkasındaki gerçeği bilir. Bu teknik, izleyicide rahatsız edici duygular uyandırmak için kullanılır.

Karakterler

Kadir: Devlet için çalışan kılık değiştirmiş orta yaşlı bir adam.
Ahmet: Kadir'in en küçük kardeşi yirmili yaşlarının sonundadır.
Meral: Ali'nin karısı ve iki erkek kardeşin arkadaşı**.**
Ali: Meral'ın kocası ve aynı zamanda kardeşlerin bir arkadaşı.
Hamza: Kadir'in patronu orta yaşlı bir adam.

Özet

Hikaye, siyasi şiddetin şehre zarar verdiği distopik bir İstanbul'da geçiyor. Sürekli bombalamalar, polis ve askeri tehditler, terör saldırıları ile insanlar korku ve paranoya ile yaşıyor bu İstanbul'da. Kadir, son yirmi yılını parmaklıklar ardında geçirmiş orta yaşlı bir adamdır. Şartlı tahliye ile serbest bırakılmıştır. Ama cezasının devamı olarak bir devlet hizmetini yapması gerekmektedir. Çöp toplayıcı olarak çalışmaya başlar. Ancak bu kılık değiştirilmiş kamuflaj bir iştir. Çünkü asıl sorumluluğu çöplerin içinde bomba yapım ekipmanlarını bulmak ve kime ait olabileceklerini bulmaktır. Bu yeni iş için potansiyel tehditleri anlamak üzere eğitilir. Uzun yıllardır ilk kez küçük erkek kardeşiyle yaşadıkları eski mahalleye geri döner. Küçük kardeşi Ahmet de devlet için çalışıyordur. İşi başıboş köpekleri vurarak imha etmektir. Ahmet çocuklarını da yanına alarak evi terk eden eşi yüzünden zor günler yaşamaktadır. Kadir, küçük kardeşiyle ilişki kurmaya çalışsa da Ahmet bağ kurmak istemez ve mesafesini korur. Ahmet'in isteksizliği Kadir'in paranoyasını derinleştirir. Onun için diğer herkes gibi kardeşi de şüphelidir**.**

Filmin Hikayesi

Abluka'nın politik ortamı filmin temasını ve hikayesini anlamak için çok önemlidir. Şehire düzensizlik hakimdir ve bombalı saldırılar yapılmaktadır. Bu nedenle polis, bomba yapımında kullanılabilecek herhangi bir malzemeyi aramak için bir grup kişiyi işe alır ve bu iş için tutulanlardan biri de Kadir'dir

Kardeşini bulmak Kadir çalışacağı mahalleye gittiğinde kardeşi Ahmet'in evini bulur; Ahmet'i tutuklu kaldığı günden beri görmemiştir. Ahmet, Kadir'in ev kiralamasına yardım eder; arkadaşları Ali ve eşi Meral, evlerini Kadir'e kiralar. Kadir, küçük kardeşi ile yeniden bağlantı kurmak ister ve sık sık evine onu ziyarete gider, ancak Ahmet'te bir sorun olduğunu sezer.

Meral Meral'i arzulayan Kadir, kardeşinin arkadaşları arkadaş canlısı bir çift olan Ali ve Meral'den bir oda kiralar. Kadir, dost canlısı ama gizemli komşusu Meral'e karşı ilgi duymaya başlar. Ali ve Meral kardeşinden başka Kadir'in güvendiği tek arkadaşlarıdır. Ona göre mahalledeki diğer herkes şüphelidir. Ancak Kadir'in dünyası, güvendiği arkadaşlarının devlet düşmanı olduğunu anlayınca altüst olur. Meral ve Ali birden ortadan kaybolur ve Kadir'i bir kafa karışıklığı ve paranoya içinde terk ederler. Kadir Meral'i hemen bir düşman olarak sınıflandırmaz, ancak onu kurtarabileceği biri olarak görür. Sorunlarıyla başa çıkmaya çalışırken, sürekli olarak kardeşiyle iletişim halinde kalmaya çalışır, ancak onunla iletişimi de kaybeder.

Ahmet'in işi ve sorunu Ahmet depresyondadır, zihinsel olarak dengesizdir. Görevi, başıboş köpekleri av tüfeğiyle vurarak öldürmek ve sonra cesetlerini gömmektir. Bir gün, bir köpeğin ön pençesini yaralar. Köpek kaçar. Ahmet daha sonra köpeği bulur, ancak onu öldürmek yerine köpeği eve götürür ve onunla ilgilenir. Sonunda köpeğin yaralı pençesi iyileşir ama Ahmet ona o kadar bağlanmıştır ki köpeği bırakmaya istekli değildir; ona Coni adını verir. Köpek evden kaçtığında onun için endişelenmeye başlar. İronik olarak, köpek geri döndüğünde onu öfkeyle döver. Evinde köpeği ile saklanarak kendisini dış dünyadan izole eder. Kimseye abisine bile güvenemez hala gelir. O noktadan sonra evinde saklanmaya başlar, Kadir'in ziyaretlerini görmezden gelir ve kendini ondan da saklar. Şehirde sürekli bombalı saldırılar olmaya devam ederken o köpek saklandığı belli olmasın diye abisine kapıları açmaz.

Aşağılama Kadir'in patronu Hamza, Kadir'i arayarak iki polisin önünde küçük düşürür. Kadir'in hazırladığı bir raporla dalga geçer ve daha çok çalışmasını talep eder. Öte yandan Ahmet de kendi için endişelenmeye başlar ve bir köpeğe baktığı anlaşılırsa başını belaya sokabileceği için paranoyaklaşır. Ahmet evde saklandığı ve Kadir'in ziyaretlerini görmezden geldiği için kardeşler arasında kopukluk başlar. Şehir ise abluka altındadır ve sürekli bir gerilim vardır.

Artan paranoya Şimdi her iki kardeş de paranoyaklaşamya, düşmanlarını arkadaşlarıyla karıştırmaya başlarlar. Gerçekle fantezi onlar için bulanıklaşır. Kadir, arkadaşları tarafından ihanete uğrar ve kardeşi tarafından terk edilir. Durumla ilgili komplo teorileri uydurur. Teorisini Hamza ile paylaşır ve ona Meral ve Ali'nin Ahmet'in evinde Ahmet'i rehin tuttuklarını söyler. Polis, Ahmet'in evine girer ve Ahmet köpek için geldiklerini düşünür. Ahmet ve köpeği baskında ölür.

Sonunda Hikayenin sonunda Kadir, Ali'nin evine girer ve orada cenaze için çok sayıda insan vardır. Onu, polis tarafından terör örgütünün lideri kabul edilen kayıp olan diğer kardeşi Veli'nin yaşadığı bir sokağa yönlendirirler. Veli, kardeşinin gözlerine derinlemesine baktıktan sonra, bir adam Kadir'in kafasına silah dayar. Bu sonla Alper, sonu izleyicinin algısına bırakmak istediğini belirtir; bu son sahnenin Kadir'in bir hayali mi yoksa gerçekte gerçekleşen bir olay mı olduğu belli değildir.

Temalar

Paranoya Her iki ana karakter Ahmet ve Kadir, film boyunca giderek paranoyaklaşır. Tüm hikaye güvensizlik ve komplo etrafında dönmektedir. Sürekli artan şüpheleri onları her şeyi, hatta hayatlarını bile kaybedecekleri noktaya kadar götürür. Film, gerçeklik algısıyla oynamak için paranoyayı kullanır. Karakterler müttefiklerini tehdit, düşmanlarını müttefik olarak algılamaya başlar. Bu karışıklık paranoyak zihinlerinin bir ürünüdür.

Delilik Paranoya zaman ve film içinde yerini deliliğe bırakır. Fantezi ile gerçeklik arasındaki çizgi bulanıklaştıkça halüsinasyonlar meydana gelir. Ahmet ağabeyine bile güvenemez ve kendisini korkudan izole eder. Kadir'in o kadar kafası karışır ve paranoyaklaşır ki gerçeklik duygusunu yitirir.

Örneğin Ahmet'in evinden Meral ve Ali'nin seslerini duyduğunu zanneder. Film için hem kimliklerini hem de akıllarını kaybeden iki kardeşin hikayesini anlatıyor denebilir.

Şiddet Film, devlet şiddetine karşı savaşan devrimci şiddete tanık olduğumuz distopik Türkiye'de geçiyor. Film birini diğerine karşı konumlandırmaz. Ama şiddetin paranoyaklaştırdığı ruh haline odaklanır. Terörist saldırılar ve bombalamalar hikâyenin büyük bir parçasıdır. Ana karakterin işi potansiyel saldırganları bulmaktır. Film sırasında televizyonda şiddet ve korkunun şehri ele geçirdiğini sık sık görürüz. Filmin diğer karakteri olan Ahmet'in de işi sokak köpekelrine şiddet uygulamaktır. Hayvanlara da zulüm vardır film içinde ve ekranda birçok köpek öldürülür. Film içinde bireyler arasıda şiddet sahnelerine sık sık yer verilir. Örneğin bir sahnede Hamza, Kadir'i fena halde döver.

Trajedi Bütün hikaye oldukça trajiktir; kimse için mutlu son yoktur bu filmde. Filmdeki her karakter korku ve sefalet içinde yaşar ve ölür. Bütün şehir ve tüm ülke koca bir acı olarak tasvir edilir filmde. Kadir bir noktada "20 yıl önce öyle değildi. O zamanlar ekmek bulmakta zorlandık, şimdi insanlar hayatları için mücadele ediyor ". der Film boyunca hem Kadir hem de Ahmet sevdiklerinin kaybını yaşıyorlar, ruhsal sorunlarla uğraşıyorlar, kötü koşullarda yaşıyorlar, ihanete uğruyorlar, korkunç işleri ve iş arkadaşları var. Trajik bir biçimde yalnızlar.

Karakter Analizi

Kadir Kadir, hafif kır saçları ve sakalı olan orta yaşlı bir erkek. Aksanı büyük olasılıkla orta Ege aksanıdır. (Alper, bu aksanı diğer aksanlardan daha az tartışma yaratacağı için seçtiğini söylemiştir.) İstanbul'da yaşıyor ve fakir bir aileden geliyor. Ahmet ve Veli adında iki erkek kardeşi vardır. Veli, yaklaşık on yıl önce kaybolmuştur ama nedenini kimse bilmemektedir. Polis için çalışmaya başlamıştır ama işini iyi yapmasına rağmen amiri tarafından aşağılanır. Meral için gizli bir arzusu var. İşine fazlasıyla dahil olur ve bombalı saldırıların failini bulmaya takıntılı hale gelir ve bu nedenle neredeyse herkesten ve her şeyden şüphelenir. O aslında iyi bir insandır ve kardeşinin hayatına dahil olmak için büyük bir istek duyar. Küçük yaşta kardeşini terk ettiği için suçluluk duyar ve ona karşı çok korumacı davranır. Ahmet'in gizlice arzuladığı Meral ile ilişkisi olduğuna dair paranoyak bir inancı vardır.

Karışıklık Kadir, geçmiş yaşamının bir noktasında tutuklanmış ve yirmi yılını parmaklıklar arkasında geçirmiştir. Bu nedenle, dış dünyaya, özellikle de sürekli terör saldırılarının neden olduğu yeni yaşam standardına aşina değildir. Kadir'in şartlı tahliye ile serbest bırakılmasıyla tüm hayatı değişir: Aniden anlamadığı bir dünyaya sürüklenir.

Ait olma ihtiyacı Serbest bırakıldıktan sonra Kadir, küçük ve bunalımlı kardeşini bulmaya gider. Aynı mahalleye taşınarak Meral ve Ali'den bir oda kiralar ve iyi arkadaş olurlar. Kadir yalnız bir adamdır, sadece arkadaşlık ister; aidiyet duygusu hissetmek ister. Bir kimliği olmadığı için acı çekmektedir. Kadir, hem yeni işi (terörist ve bomba yapım ekipmanı bulma) hem de kendisi için çevresindekilerden haberdar olmak ister. Bazı idealleri vardır. Ahmet'e ağabey figürü olmak ister ama kardeşi abisini hayatına dâhil etmek istemez. Abiyle ilgilenmez. Meral, tanıdığı ve güvendiği tek kadın. Ona bir yerlere ait olma hissini yaşatır.

Delilik Meral ve Ali'nin ihaneti Kadir için bir dönüm noktasıdır. Özellikle Meral'in devlet düşmanı olduğuna inanmakta tereddüt eder. Karakteri cinsiyeti ile şekillenir. Sanki Meral zayıf ve muhtaçmış gibi Meral'i kurtarmayı hayal eder. İşinde iyi olmak ister; kendisinden istenmese de şüpheleri hakkında raporlar yazar. İlk başta patronu Hamza onu işinden dolayı tebrik eder ve gelecekteki işinden umutlu olduğunu söyler. Ancak filmin ilerleyen bölümlerinde Hamza onu yere serer. Çünkü Kadir gerçeklik algısını kaybettikçe işe yaramaz raporlar hazırlamaya başlar. Patronu Hamza ve arkadaşları Kadir'e hakaret eder, raporları ve paranoyak varsayımlarıyla alay eder.

Güç kaybı Kadir, kardeş, arkadaş, işçi ve genel olarak iyi bir çalışan olarak takdir edilmek ister. Ama hayatının kontrolünü kaybeder. Her iki kardeşi tarafından da terk edilir. Güvendiği arkadaşı ve hayal ettiği kadın ona ihanet eder. İşinde kötüleşir, başarısız olmaya başlar ve meslektaşları tarafından alay konusu olur.

Paranoya Zamanla karakteri aşırı paranoyaklaşır ve yanılsamalarda kendini kaybeder ve deliliğin bedelini öder. Gerçeklik duygusunu kaybeder ve komplo teorilerine takıntılı hale gelir. Kardeşinin tehlikede olduğunu düşünür, ancak kardeşini kurtarmaya çalışırken ölümüne neden olur. Sonuçta

Kadir her şeyi alt üst eder. Filmin sonunda, hayatın tüm anlamını yitirmiş, derinden zarar görmüş bir adamla baş başa kalırız.

Ahmet Ahmet yirmili yaşlarının sonundadır. Siyah saçlı ve koyu gözlü, ortalama görünümlü bir adamdır. Kadir'in en küçük kardeşidir; Kadir tutuklandığında yedi yaşlarında olduğunu öğreniriz. Ahmet gençken diğer kardeşi Veli'de arkasında hiçbir iz bırakmadan kaybolmuştur. Ahmet sokak köpeklerinin imhası işinde çalışmaktadır. İstanbul'un dış mahallelerinde yaşamaktadır.

Yalnızlık Ahmet, eşi tarafından terk edilmiş ve bu onu gerçekten üzmüştür. Sokak köpeklerini itlaf etmekten sorumlu bir belediye biriminde çalışmaktadır. Kadir ve Veli onu terk ettiğinden beri yalnız büyümüştür. Yalnızlığı arttıkça hayal kırıklığına uğramış ve bu onu oldukça içe dönük kılmıştır. Duygusal olarak dengesizdir. Kadir'e tüm çabalarına rağmen kendini yakın hissedemez. Çok şefkatli bir adam olmasına rağmen değilmiş gibi görünmeye çalışır. Otoriteden korkar ve baktığı köpek yüzünden işinden kovulma korkusu onu paranoyaya sürükler. Yirmi yıl hapis cezasının ardından bir gün, kardeşi Kadir kapı zilini çalar. Kadir'in çabalarına rağmen Ahmet onunla bağ kurmakla ilgilenmez. Bu kadar genç yaşta oldukça sefil ve hatta intihara meyilli bir karakter çizer. Kendini evinde izole eder ve etrafındakileri görmezden gelmeye çalışır.

Duygusal Ahmet'in işi başıboş köpekleri vurarak öldürmektir. Bir gün bir hedefi kaçırır ve pençesinden bir köpeği vurur. Daha sonra aynı köpeğin inlediğini duyar ve onu eve götürür. Yarası iyileştikten sonra köpeği serbest bırakmayı planlamasına rağmen, zamanla yeni arkadaşını sevmeye başlar ve hatta ona "Coni" adını verir. Köpeği evinde saklar. Kimseye güvenmediği için ve köpeği evine almak onun işiyle çelişkili bir durum olduğu için , bu yeni arkadaşını asla kimseye göstermek istemez, kardeşine bile. Bir gün Coni kaçar. Ahmet çok üzülür ve korku içinde onu arar. Daha sonra Coni eve döndüğünde Ahmet o kadar sinirlenir ki köpeği döver. Korkunç bir ikilem içindedir. Hayatındaki herkes onu terk ettmiştir- kardeşleri, karısı ve çocukları. O yapayalnızdır ve şimdi onu ayakta tutan tek şey Coni'dir

Ait olma Ahmet'in ait olma ihtiyacını karşılayan Coni'dir. Coni'yi hayatta tutmasının asıl nedeni sadece bir köpeğin hayatını korumak istemesi değil, artık yaşama nedeni olduğu içindir. Bütün ilişkileri, kendisini hayatta tutmak için umutsuz bir girişim haline gelmiştir. Coni gittiğinde devam etmek için hiçbir motivasyonu kalmaz. Hem ona muhtaçtır hemde öfkelidir. Bu yüzden köpeği aşırı korumaya başlar ve onu güvende tutmak için birkaç önlem alır. Kendini tamamen izole eder, bu da Kadir'in komplo teorilerine yol açar ve sonuçta hem Ahmet hem de Coni Kadir'in ihbarı ile öldürülür.

Meral Meral güzel genç bir kadındır. Mavi gözleri, koyu saçları, sevimli ve arkadaş canlısı bir kişiliği vardır. Ali ile evli. Çift, Ahmet ile iyi arkadaştır. Kadir onunla tanışır tanışmaz Meral'den hoşlanır. Meral filmdeki tek kadın karakterdir; o arzunun nesnesidir. Ana rolü Kadir'in dünyasını alt üst etmektir: Paranoyasının ana nedeni olan kadındır.

Samimiyet Meral'in samimiyeti ve sıcakkanlı kişiliği Kadir'i ona yaklaştırır. Kadir elini yaktığında onunla ilgilenir. Ona yemek götürür sık sık. Kadir'e arkadaşlık eder ve Kadir'in güvenini kazanır. Kadir zamanla Meral ile birlikte olmak ister. Ortadan kaybolduklarında bu yüzden Kadir kendi içinde bir yıkım yaşar.

Anlaşılmaz bir insan Filmin yarısında Meral ve Ali birden ortadan kaybolur. Kadir terörist grubun bir parçası olduklarına inanamaya başlar. Bu Kadir'i aşırı derecede etkiler. Bu durum dönüm noktalarından biridir. Filmin sonunda Meral, Kadir'in idamını izleyenlerden biridir. ama seyirci bile gerçek mi değil mi tam emin olamaz. Paranoya ve anlaşılmazlık seyirci içinde yaratılmış olur.

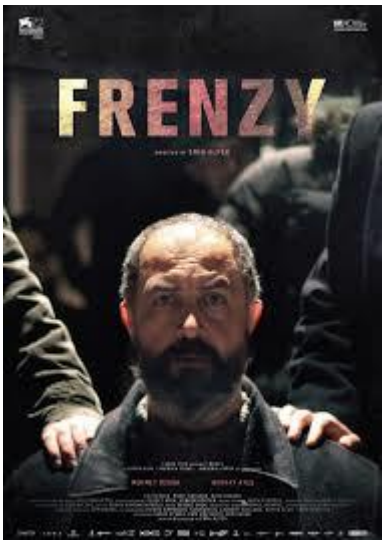

Abluka film posteri

Meral ve Kadir

Ahmet sokak köpekleriyle